

Pagna ewlenija>Sib professionist legali>Tlpi ta' professjonijiet legali

Rodzaje zawodów prawniczych

Estonja

Na tej stronie przedstawiono w zarysie organizację zawodów prawniczych w Estonii.

Zawody prawnicze – wprowadzenie

Do zawodów prawniczych w Estonii należą:

prokuratorzy,
sędziowie,
ławnicy,
referendarze sądowi i asesory sądowi,
adwokaci,
notariusze,
komornicy oraz
syndycy masy upadłości.

Prokuratorzy

Organizacja

Prokuratura jest urzędem państwowym podległym Ministerstwu Sprawiedliwości. Struktura prokuratury jest dwuszczeblowa tworzą ją Prokuratura Generalna (urząd zwierzchnika prokuratury) oraz cztery prokuratury okręgowe.

Właściwość Prokuratury Generalnej obejmuje całe terytorium Estonii, zaś właściwość prokuratur okręgowych pokrywa się z właściwością komend policji. Na czele prokuratury stoi Prokurator Generalny, który jest mianowany na okres pięciu lat przez rząd Estonii na wniosek Ministra Sprawiedliwości, po zaopiniowaniu przez komisję ds. prawnych parlamentu Estonii.

Corocznie podczas sesji wiosennej parlamentu Prokurator Generalny przedstawia parlamentarnej komisji konstytucyjnej sprawozdanie z realizacji ustawowych obowiązków prokuratury w poprzednim roku kalendarzowym.

Prokuratura okręgowa podlega naczelnemu prokuratorowi, który jest mianowany przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Prokuratora Generalnego również na okres pięciu lat.

W Estonii istnieje w sumie osiem rodzajów stanowisk prokuratorskich: Prokurator Generalny, naczelnicy prokuratur krajowych, prokuratorzy krajowi i asesory (*prokuröri abi*) Prokuratury Generalnej; naczelnicy prokuratur, starsi prokuratorzy, prokuratorzy ds. szczególnych, prokuratorzy okręgowi i asesory prokuratur okręgowych.

Zob. [ustawa o prokuraturze](#).

Rola i obowiązki

Zgodnie z ustawą o prokuraturze prokuratura:

uczestniczy w planowaniu nadzoru do celów zapobiegania przestępczości i jej wykrywania;
prowadzi postępowanie przygotowawcze w sprawach karnych, zapewniając jego zgodność z prawem i skuteczność;
pełni funkcję oskarżyciela publicznego przed sądem;
wypełnia pozostałe obowiązki określone w ustawie o prokuraturze.

Prokuratura pełni swoje obowiązki określone w ustawie o prokuraturze w sposób niezależny.

Prokurator, któremu przysługuje główna rola w postępowaniu karnym, udziela wskazówek organowi prowadzącemu dochodzenie w kwestii gromadzenia dowodów i podejmuje decyzje o przedstawieniu zarzutów na podstawie ustaleń dochodzenia.

Zgodnie z regulaminem prokuratury:

Prokuratura Generalna:

zapewnia zgodność z prawem i skuteczność postępowania przygotowawczego w sprawach karnych i pełni funkcję oskarżyciela publicznego przed sądami wszystkich instancji w przypadku przestępstw popełnionych przez urzędników, przestępstw gospodarczych, przestępstw związanych ze służbą wojskową, przestępstw przeciwko środowisku, przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przestępstw związanych z przestępczością zorganizowaną, przestępstw o charakterze transgranicznym i przestępstw, które wywołują żywe zainteresowanie społeczeństwa, jak również zbrodni przeciwko ludzkości i bezpieczeństwu międzynarodowemu, poważniejszych przestępstw przeciwko państwu, przestępstw popełnionych przez prokuratorów oraz innych przestępstw przydzielonych przez Prokuratora Generalnego;

analizuje i nadzoruje działania prokuratur okręgowych oraz zapewnia im doradztwo, a także analizuje i podsumowuje praktyki stosowane przez sędziów i prokuratury;

pełni obowiązki wynikające ze współpracy międzynarodowej, w tym z udziału w pracach Eurojustu;

uczestniczy w przygotowaniu ustaw, rozporządzeń i zarządzeń administracyjnych wydawanych przez rząd Republiki Estońskiej oraz rozporządzeń i zarządzeń Ministra Sprawiedliwości dotyczących działań prokuratury;

uczestniczy w sporządzaniu planów rozwoju prokuratury i jej funkcji;

organizuje działania prokuratury w zakresie public relations i informuje opinię publiczną o działaniach prokuratury;

organizuje pracę prokuratury w zakresie zasobów ludzkich i szkoleń, zajmuje się kwestiami związanymi z bezpieczeństwem i higieną pracy urzędników i pracowników oraz prowadzi ewidencję personelu;

organizuje zadania administracyjne komisji konkursowej konkursu na prokuratorów;

opracowuje projekt budżetu dla prokuratury i dopilnowuje, by zasoby budżetowe były wykorzystywane w sposób odpowiednio ukierunkowany;

organizuje zarządzanie majątkiem Skarbu Państwa znajdującym się w posiadaniu prokuratury;

pełni inne funkcje powierzone jej na mocy ustawy, decyzji parlamentu, dekretu Prezydenta Republiki, rozporządzenia lub zarządzenia rządu, rozporządzenia lub zarządzenia Ministra Sprawiedliwości.

Sędziowie

Organizacja

Sędzią może zostać wyłącznie obywatel estoński posiadający tytuł magistra prawa uznawany w kraju, równoważne wykształcenie w rozumieniu § 28 ust. 22 ustawy o edukacji w Republice Estońskiej lub równoważne wykształcenie uzyskane za granicą, który biegle posługuje się językiem estońskim, ma nieskazitelny charakter oraz predyspozycje i cechy osobowości potrzebne do wykonywania zawodu sędziego. Sędziowie są powoływani dożywotnio. Minister Sprawiedliwości nie może wydawać poleceń służbowych sędziom ani nie posiada nad nimi władzy dyscyplinarnej. Złożenie sędziego z urzędu może nastąpić wyłącznie na podstawie prawomocnego wyroku sądowego. Sędziowie mogą sprawować urząd do ukończenia 67 roku życia, z możliwością przedłużenia.

Do pełnienia urzędu sędziego nie może być powołany ten, kto:

został skazany za przestępstwo;

został złożony z urzędu sędziego, notariusza lub komornika;

został pozbawiony członkostwa w Estońskiej Izbie Adwokackiej;

został odwołany ze służby publicznej za przewinienie dyscyplinarne;

ogłosił upadłość;

został zwolniony z prowadzenia działalności zawodowej audytora, z wyjątkiem przypadków, gdy stało się to na wniosek samego audytora;

został pozbawiony uprawnień do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, chyba że stało się to na wniosek samego rzecznika patentowego.

został pozbawiony uprawnień do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego na podstawie § 28 ust. 3 pkt 3 ustawy o tłumaczach przysięgłych.

Na stanowisko sędziego sądu rejonowego lub administracyjnego może być powołana każda osoba, która po uzyskaniu odpowiednich kwalifikacji zdobyła co najmniej pięcioletnie doświadczenie w dziedzinie prawa lub pracowała w charakterze asystenta prawnego lub referendarza sądowego przez co najmniej 3 lata i zdała egzamin sędziowski lub jest zwolniona z obowiązku zdawania tego egzaminu.

Na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany doświadczony i uznany prawnik, który zdał egzamin sędziowski. Egzaminu sędziowskiego nie musi składać ten, kto bezpośrednio przed powołaniem pracował na stanowisku sędziego.

Na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego można powoływać doświadczonych i uznanych prawników.

Sędziów powołuje się na podstawie otwartego konkursu.

Sędzia nie może być zatrudniony nigdzie poza stanowiskiem sędziowskim, z wyjątkiem działalności dydaktycznej lub naukowo-badawczej. Sędzia ma obowiązek powiadomienia prezesa sądu o każdym zatrudnieniu innym niż na stanowisku sędziowskim. Zabrania się podejmowania zatrudnienia na stanowisku innym niż stanowisko sędziowskie, jeżeli przeszkadza to w pełnieniu obowiązków urzędowych sędziego albo zagraża bezstronności przy sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Sędzia nie może być posłem do parlamentu (Riigikogu), członkiem rady gminy lub miasta, członkiem partii politycznej, założycielem, współnikiem zarządzającym ani członkiem zarządu lub rady nadzorczej spółki, dyrektorem oddziału spółki zagranicznej, syndykiem masy upadłości, członkiem komisji likwidacyjnej, zarządcą przymusowym nieruchomości ani arbitrem wybranym przez jedną ze stron w sporze.

Złożenie sędziego z urzędu może nastąpić wyłącznie na podstawie wyroku sądu. Wniesienie zarzutów w sprawie karnej wobec sędziego sądu pierwszej lub drugiej instancji podczas pełnienia przez niego urzędu możliwe jest wyłącznie na wniosek Sądu Najwyższego w pełnym składzie, za zgodą Prezydenta Republiki Estońskiej. Wniesienie zarzutów w sprawie karnej wobec sędziego Sądu Najwyższego podczas pełnienia przez niego urzędu możliwe jest wyłącznie na wniosek Kanclerza Sprawiedliwości, za zgodą estońskiego parlamentu wyrażoną większością głosów.

Wymagania dotyczące wykonywania zawodu sędziego, aplikacji sędziowskiej i obowiązków sędziego reguluje [ustawa o sądach](#).

Rola i obowiązki

Zawód sędziego jest uregulowany ustawowo. Kodeks etyki sędziowskiej został przyjęty przez wszystkich sędziów sądów Estonii (Zgromadzenie Ogólne Sędziów). Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej poświęconej [estońskim sądom](#) oraz na stronie [Sądu Najwyższego](#).

Rola sędziego polega na sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości zgodnie z konstytucją i aktami prawnymi, na podstawie których sędzia decyduje o sprawiedliwym rozstrzygnięciu sporu między stronami. Sędzia przyczynia się do rozwoju prawa poprzez wykładnię aktów prawnych i prowadzenie badań w zakresie prawa.

Sędzia wykonuje swoje urzędowe obowiązki w sposób bezstronny, nie angażując się osobiście i dbając o dobro sprawowanego urzędu nawet w sytuacjach wykraczających poza sferę czynności zawodowych. Sędzia jest obowiązany postępować w sposób nienaganny, zarówno w trakcie wykonywania swoich czynności zawodowych, jak i w innych sytuacjach, i nie wolno mu zachowywać się w sposób narażający na szwank dobre imię sądu. Sędziemu nie wolno ujawniać informacji uzyskanych w trakcie posiedzeń niejawnych lub w trakcie rozmów prowadzących do zawarcia ugody. Do zachowania poufności sędzia jest zobowiązany zawsze, nawet po przejściu na emeryturę. Sędzia jest obowiązany nadzorować sędziów pierwszej instancji z doświadczeniem krótszym niż 3 lata, osoby odbywające służbę przygotowawczą do pełnienia funkcji referendarza sądowego (*kohtunikuabi*) oraz praktykantów uniwersyteckich. Sędzia nie może w żadnej chwili mieć pod nadzorem więcej niż dwóch osób. Sędzia ma obowiązek regularnego doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności, a także uczestniczenia w szkoleniach.

Gwarancje socjalne dla sędziów

Sędziom przysługuje ustawowy pakiet gwarancji socjalnych, w tym między innymi wynagrodzenie zasadnicze, dodatki do wynagrodzenia, sędziowskie świadczenia emerytalne, urlop i strój urzędowy.

Wynagrodzenia sędziów określono w [ustawie o wynagrodzeniu wyższych urzędników państwowych](#).

Podstawy określenia emerytury sędziego ustanowiono w [ustawie o sądach](#).

Do świadczeń emerytalnych sędziego zalicza się uposażenie przysługujące po przejściu w stan spoczynku, emeryturę ze składek, rentę inwalidzką i uposażenie rodzinne dla pozostających przy życiu członków rodziny sędziego. Świadczenie emerytalne sędziego nie jest wypłacane w czasie pełnienia służby. Jeżeli emerytowany sędzia jest zatrudniony gdzie indziej, pobiera on pełne świadczenie emerytalne sędziego niezależnie od innych zarobków.

Świadczenia emerytalne nie są wypłacane osobom złożonym z urzędu za przewinienie dyscyplinarne lub skazanym za przestępstwo umyślne. Świadczenie emerytalne sędziego zostaje cofnięte w razie skazania go za przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości.

Sędziemu przysługuje urlop wypoczynkowy. Sędziemu przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 35 dni kalendarzowych i dodatkowo urlop w wymiarze do 7 dni kalendarzowych za staż pracy na stanowisku sędziego, z zastrzeżeniem warunków określonych w ustawie o sądach.

Ławnicy

Ławnicy uczestniczą w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości w sądach rejonowych wyłącznie w sprawach o najcięższe przestępstwa. Status, uprawnienia i obowiązki ławnika w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości są równe statusowi, uprawnieniom i obowiązkom sędziego. Ławników powołuje się maksymalnie na okres 4 lat spośród kandydatów, którzy muszą posiadać obywatelstwo estońskie i zdolność do czynności prawnych, być w wieku od 25 do 70 lat, zamieszkiwać na stałe w Estonii, biegle posługiwać się językiem estońskim (na poziomie minimum C1, zgodnie z ustawą o języku, lub równoważnym) oraz wykazywać cechy charakteru odpowiednie do wykonywania funkcji ławnika. Ławnik nie może zostać powołany na więcej niż dwie kolejne kadencje.

Na ławnika nie może być powołany ten, kto: został skazany za przestępstwo, ogłosił upadłość, jest niezdolny do pełnienia funkcji ławnika ze względu na stan zdrowia, posiada adres stałego zamieszkania (tj. adres figurujący w ewidencji ludności) na obszarze jednostki samorządu lokalnego, której organ zgłosił jego

kandydaturę na ławnika, krócej niż przez jeden rok, pracuje w sądzie, prokuraturze lub Urzędzie Bezpieczeństwa Wewnętrznego, służy w siłach zbrojnych, jest adwokatem, notariuszem lub komornikiem, jest członkiem rządu Estonii, rady gminy lub miasta, jest Prezydentem Republiki Estońskiej lub posłem do estońskiego parlamentu. Oskarżony o przestępstwo nie może zostać powołany na ławnika w postępowaniu karnym.

Zasadniczo rola ławnika w wymiarze sprawiedliwości polega na reprezentowaniu poglądu zwykłego obywatela, co pozwala na uwzględnienie w postępowaniu wymiaru ludzkiego, a nie tylko prawnego. Wybór kandydatów na ławników należy do właściwych organów samorządu terytorialnego.

Referendarze sądowi i asesorzy sądowi

Referendarz sądowy (*kohtunikuabi*) jest urzędnikiem sądowym, który wykonuje obowiązki określone w ustawie. Referendarz sądowy jest bezstronny, ale musi przestrzegać instrukcji sędziego w zakresie przewidzianym ustawą. Referendarz sądowy jest uprawniony do dokonywania wpisów w rejestrach (np. w rejestrze nieruchomości czy rejestrze handlowym) oraz do wydawania zarządzeń dotyczących prowadzenia rejestrów, w tym do nakładania kar w drodze nakazu. Referendarze sądowi mogą prowadzić postępowanie przyspieszone o wydanie nakazu zapłaty. Ograniczenia w zakresie sprawowania urzędu sędziego dotyczą również referendarzy sądowych.

Na referendarza sądowego może zostać powołany ten, kto uzyskał tytuł magistra prawa uznawany w kraju, równoważne wykształcenie w rozumieniu § 28 ust. 22 ustawy o edukacji w Republice Estońskiej lub równoważne wykształcenie uzyskane za granicą, biegle posługuje się językiem estońskim (na poziomie minimum C1, zgodnie z ustawą o języku, lub równoważnym), ma nieskazitelny charakter i ukończył odpowiednią aplikację, aby zostać referendarzem sądowym, chyba że komisja selekcyjna zwolniła go z obowiązku odbycia takiej aplikacji. Na stanowisko referendarza sądowego może być też powołany każdy, kto zdał egzamin sędziowski.

Do pełnienia urzędu referendarza sądowego nie może być powołany ten, kto: został skazany za przestępstwo; został złożony z urzędu sędziego, notariusza lub komornika; został pozbawiony członkostwa w Estońskiej Izbie Adwokackiej; został odwołany ze służby publicznej za przewinienie dyscyplinarne; ogłosił upadłość; został zwolniony z prowadzenia działalności zawodowej audytora, z wyjątkiem przypadków, gdy stało się to na wniosek samego audytora; został pozbawiony uprawnień do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, chyba że stało się to na wniosek samego rzecznika patentowego; został pozbawiony uprawnień do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego na podstawie § 28 ust. 3 pkt 3 ustawy o tłumaczach przysięgłych; został złożony z urzędu sędziego ze względu na niezdolność do pełnienia tego urzędu – w okresie trzech lat po powołaniu na stanowisko sędziego.

Referendarza sądowego powołuje się na podstawie otwartego konkursu.

Wymagania na stanowisko referendarza sądowego zostały określone w [ustawie o sądach](#).

Asesor sądowy (*Kohtujurist*) to urzędnik zatrudniony w sądzie, który uczestniczy – zarówno samodzielnie, jak i pod nadzorem sędziego – w przygotowywaniu i prowadzeniu postępowań przed sądem, w zakresie przewidzianym w ustawie w sprawie postępowania przed sądem. Asesor sądowy ma prawo dokonywać tych samych czynności i wydawać takie same orzeczenia jak referendarz lub inny urzędnik sądowy na podstawie ustawy w sprawie postępowania przed sądem. Asesor sądowy wykonuje czynności w sposób niezależny, ale musi przestrzegać instrukcji sędziego w zakresie przewidzianym ustawą.

Na asesorach sądowych spoczywają takie same wymogi, jakie mają zastosowanie do referendarzy sądowych. Wolne stanowiska dla asesorów sądowych obsadza się w drodze publicznego konkursu.

Do pełnienia urzędu asesora sądowego nie może być powołany ten, kto: został skazany za przestępstwo umyślne; został skazany za przestępstwo umyślne przeciwko państwu, niezależnie od tego, czy nastąpiło zatarcie skazania; został pozbawiony praw pełnienia urzędu asesora sądowego na mocy prawomocnego wyroku sądowego; jest najbliższym krewnym lub partnerem osoby bezpośrednio nadzorującej pracę asesora sądowego.

Oprócz [asesorów sądowych](#) (521 Kb) [en](#) i [referendarzy sądowych](#) (373 Kb) [en](#) do personelu sądu należą również

[dyrektorzy sądów](#) (367 Kb) [en](#) oraz [sekretarze sądu](#) (364 Kb) [en](#).

Adwokaci

Adwokaturę tworzą adwokaci i asystenci adwokatów.

Adwokaci należą do Estońskiej Izby Adwokackiej, a zawód adwokata reguluje ustawa o Estońskiej Izbie Adwokackiej. Do Estońskiej Izby Adwokackiej może należeć każda osoba, która spełnia wymogi określone w ustawie o Estońskiej Izbie Adwokackiej i która złożyła po aplikacji egzamin z wynikiem pozytywnym. Estońska Izba Adwokacka jest samorządną organizacją zawodową ustanowioną w celu świadczenia usług prawnych zarówno w interesie prywatnym, jak i publicznym, oraz w celu ochrony uprawnień zawodowych adwokatów. Estońska Izba Adwokacka nadzoruje wykonywanie działalności zawodowej przez jej członków i przestrzeganie przez nich zasad etyki zawodowej. Estońska Izba Adwokacka organizuje również szkolenia zawodowe dla adwokatów; świadczy również państwową pomoc prawną. Estońska Izba Adwokacka świadczy pomoc prawną finansowana przez państwo za pośrednictwem swoich członków. Estońska Izba Adwokacka działa poprzez swoje organy. Należą do nich zgromadzenie ogólne, zarząd, przewodniczący, komisja rewizyjna, sąd koleżeński oraz komisja oceny kwalifikacji zawodowych.

Do zakresu uprawnień adwokatów należy:

reprezentowanie i obrona klientów przed sądem i w postępowaniu przygotowawczym, a także w toku innego postępowania, zarówno w Estonii, jak i za granicą;

gromadzenie dowodów;

wybijanie – według własnego uznania – zgodnych z prawem środków i narzędzi świadczenia usług prawnych i korzystanie z nich;

uzyskiwanie od organów na szczeblu krajowym i lokalnym informacji potrzebnych do świadczenia usług prawnych, posiadanie dostępu do dokumentów oraz pozyskiwanie kopii i wyciągów z tych dokumentów, chyba że ustawa zabrania adwokatom dostępu do tych informacji i dokumentów;

przetwarzanie uzyskanych na podstawie umowy lub aktu prawnego danych osobowych dotyczących innych osób niż klienci, w tym specjalnych kategorii danych osobowych, bez zgody tych osób, o ile jest to konieczne do świadczenia usług prawnych;

weryfikowanie podpisów i kopii dokumentów przedłożonych sądowi i innym organom urzędowym w ramach usług prawnych świadczonych na rzecz klienta; służenie jako osoba do kontaktu;

występowanie w charakterze arbitra lub rozjemcy w postępowaniu określonym w ustawie o postępowaniu pojednawczym;

występowanie w charakterze syndyka masy upadłości, pod warunkiem członkostwa w Izbie Komorników i Syndyków Masy Upadłości.

Z zastrzeżeniem ograniczeń ustawowych asystenci adwokatów mają te same uprawnienia co adwokaci.

Asystenci adwokatów nie mają uprawnień do pełnienia funkcji arbitrów lub rozjemców w postępowaniu określonym w ustawie o postępowaniu pojednawczym. Nie mogą oni reprezentować ani bronić klientów przed Sądem Najwyższym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Asystenci adwokatów nie mogą też pełnić roli syndyków masy upadłości.

Asystent adwokata może świadczyć usługi prawne wyłącznie pod opieką swojego patrona, który musi być adwokatem.

Podczas świadczenia usług prawnych adwokat zachowuje niezależność i postępuje zgodnie z ustawą, innymi aktami prawnymi i decyzjami przyjętymi przez organy Estońskiej Izby Adwokackiej, wymogami etyki zawodowej adwokatów, dobrą praktyką i sumieniem.

Informacje ujawnione adwokatowi są poufne. Adwokat albo pracownik Izby Adwokackiej lub kancelarii prawnej zeznający w charakterze świadka nie może być przesłuchiwany ani nie może składać wyjaśnień w związku ze sprawami, o których dowiedział się w trakcie świadczenia usług prawnych.

Nośniki danych używane przez adwokata w trakcie świadczenia usług prawnych są nienaruszalne.

Wykonywanie przez adwokata obowiązków zawodowych w żadnym razie nie oznacza, że można go utożsamiać z klientem lub sprawą klienta. Adwokat nie może zostać zatrzymany, przeszukany lub aresztowany w związku z wykonywaniem swoich czynności zawodowych, chyba że postanowi o tym sąd rejonowy. Prawo nie zezwala na przeszukiwanie kancelarii prawnej, w której pracuje adwokat, w związku z wykonywaniem przez niego czynności zawodowych.

Listę adwokatów i kancelarii prawnych oraz inne przydatne informacje można znaleźć na stronie internetowej [Estońskiej Izby Adwokackiej](#). Za pomocą wyszukiwarki „[Znajdź prawnika](#)” można znaleźć adwokatów w całej Unii Europejskiej.

Prawnicze bazy danych

Nie istnieją inne bazy danych niż te, które zostały wyszczególnione powyżej.

Doradcy prawni

W Estonii zawód doradcy prawnego nie jest uregulowany prawem.

Notariusze

Organizacja

Wszyscy notariusze w Estonii mają jednakowe kompetencje. Zawód notariusza reguluje [ustawa o notariacie](#). Ministerstwo Sprawiedliwości wraz z Izba Notarialną odpowiadają za regulację zawodu oraz zarządzanie działalnością zawodową notariuszy. Izba Notarialna jest podmiotem prawa publicznego i należą do niej wszyscy notariusze powołani do pełnienia urzędu. Zadania Izby obejmują monitorowanie sumienności i prawidłowości wykonywania działalności zawodowej przez notariuszy, harmonizację działalności zawodowej notariuszy, organizację szkoleń zawodowych, organizację aplikacji notarialnej, prowadzenie i rozwój elektronicznego systemu informacyjnego na potrzeby notariuszy oraz pomoc Ministerstwu Sprawiedliwości w zakresie czynności nadzorczych. Na stronie [Izby Notarialnej](#) znajdują się informacje o notariuszach i obowiązkach związanych z wykonywaniem zawodu notariusza.

Rola i obowiązki

Notariusz sprawuje urząd publiczny. Jest on upoważniony przez państwo do poświadczania, na żądanie stron, faktów i zdarzeń mających znaczenie prawne oraz do wykonywania innych czynności notarialnych w celu zagwarantowania pewności prawa.

Notariusze wykonują swoje czynności w sposób bezstronny, wiarygodny i niezależny. Mają obowiązek ustalenia rzeczywistych intencji stron danej czynności i okoliczności wymaganych do jej prawidłowego dokonania oraz wyjaśnienia stronom możliwych sposobów dokonania czynności i jej następstw.

Na żądanie stron notariusze wykonują następujące czynności notarialne:

sporządzanie poświadczeń notarialnych (umów, pełnomocnictw, testamentów) i uwierzytelnianie notarialne (odpisów, podpisów, kopii itp.);

załatwianie spraw spadkowych;

wydawanie zaświadczeń o sporządzeniu aktów notarialnych, które podlegają wykonaniu w Estonii, na podstawie art. 60 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1) lub załącznika II do tego rozporządzenia;

wydawanie zaświadczeń o mocy prawnej aktów notarialnych w Estonii na podstawie art. 59 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 107) oraz załącznika II do tego rozporządzenia oraz wydawanie zaświadczeń o sporządzeniu aktów notarialnych, które podlegają wykonaniu w Estonii, na podstawie art. 60 ust. 2 i załącznika II.

wydawanie wyciągów dotyczących sporządzenia aktów notarialnych, które podlegają wykonaniu w Estonii, na podstawie art. 48 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz.U. L 7 z 10.1.2009, s. 1) oraz załączników III i IV do tego rozporządzenia.

stwierdzanie nieważności pełnomocnictw zgodnie z ustawą o notariacie;

stwierdzanie ważności umów zawartych za pośrednictwem adwokata występującego w charakterze rozjemcy lub przed innym notariuszem;

wydawanie zaświadczeń (apostille);

na wniosek osób prawnych, składanie ich rocznych sprawozdań finansowych w sądzie rejestrowym;

poświadczanie zawarcia i rozwiązania związku małżeńskiego oraz przygotowywanie wpisów do akt stanu cywilnego na ten temat;

przyjmowanie na przechowanie środków pieniężnych, papierów wartościowych i dokumentów;

zapewnianie dostępu do danych wpisanych do rejestru prowadzonego przez Departament Rejestru Nieruchomości lub Departament Rejestracji lub do akt złożonych w tym rejestrze;

składanie zawiadomień i wniosków na żądanie organu administracji gospodarczej, przyjmowanie dokumentów i innych informacji od organów administracji gospodarczej i doręczanie aktów administracyjnych podmiotom gospodarczym;

wprowadzanie wpisów do rejestru na żądanie podmiotu gospodarczego.

dostarczanie informacji, na wniosek osoby prawnej lub powiernika, na temat uprawnionych właścicieli.

Z tytułu tych czynności klient ma obowiązek uiszczenia u notariusza ustawowo określonej opłaty notarialnej.

W ramach swojego urzędu notariusze mogą świadczyć następujące usługi:

udzielanie porad prawnych poza procedurą poświadczenia;

udzielanie porad w zakresie przepisów podatkowych i przepisów innego państwa, zarówno w ramach, jak i poza procedurą poświadczenia;

prorowadzenie postępowania pojednawczego na podstawie ustawy o postępowaniu pojednawczym;

prorowadzenie postępowania arbitrażowego na podstawie kodeksu postępowania cywilnego;

prorowadzenie licytacji, głosowań, loterii i losowań, a także weryfikowanie ich wyników;

odbieranie przysięgi i uwierzytelnianie oświadczenia złożonego pod przysięgą;

przekazywanie wniosków i zawiadomień niezwiązanych z urzędowymi obowiązkami notariusza i wydawanie poświadczeń dotyczących przekazania lub niemożności przekazania takich wniosków i zawiadomień;

służenie jako osoba do kontaktu;

przyjmowanie na przechowanie środków pieniężnych – z wyjątkiem gotówki – papierów wartościowych, dokumentów i innych przedmiotów, jeżeli nie przewiduje tego akt notarialny ani nie jest to urzędowy obowiązek wynikający z aktu notarialnego;

odpowiadanie na żądanie przedstawienia wyjaśnień przedłożone przez podmiot gospodarczy.

Informacje na temat usług świadczonych przez notariuszy można znaleźć na stronie internetowej [Izby Notarialnej](#). Opłaty pobierane przez notariusza za usługi są uzgadniane między klientem a notariuszem przed wykonaniem czynności notarialnej.

Inne zawody prawnicze

Komornicy

W Estonii zawód komornika należy do wolnych zawodów prawniczych. Komornicy działają we własnym imieniu i ponoszą odpowiedzialność za podejmowane czynności. Komornik jest zobowiązany wykonywać swoje obowiązki w sposób bezstronny i rzetelny. Czynności urzędowe komornika reguluje [ustawa o zawodzie komornika](#).

W styczniu 2010 r. powołano Izbę Komorników i Syndyków Masy Upadłości (Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda), która jest wspólną organizacją zrzeszającą zarówno komorników, jak i syndyków masy upadłości. Czynności komornicze, nadzór nad nimi, odpowiedzialność dyscyplinarną i działalność w zakresie tworzenia zrzeszeń zawodowych reguluje ustawa o zawodzie komornika. Rolą izby jest rozwijanie i popularyzacja wolnych zawodów prawniczych, w tym zapewnienie przestrzegania dobrych praktyk w zakresie sprawowania urzędu i wykonywania zawodu oraz jego monitorowanie, sporządzanie zaleceń w celu ujednolicenia praktyki zawodowej, organizowanie szkoleń, tworzenie systemów informatycznych itp. W izbie działa również sąd koleżeński. Dodatkowe informacje o działalności izby dostępne są na jej [stronie internetowej](#).

Do obowiązków komornika należy:

prowadzenie postępowań egzekucyjnych zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego;

doręczanie dokumentów zgodnie z kodeksami postępowania;

dokonywanie spisu składników majątku i zarządzanie składnikami majątku zgodnie z prawem spadkowym;

przeprowadzanie – w przypadkach przewidzianych w ustawie i zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie – licytacji komorniczych poza postępowaniem egzekucyjnym na wniosek sądu lub organu administracji;

działanie w charakterze pośrednika w odniesieniu do świadczeń alimentacyjnych otrzymywanych z innego państwa, na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych;

sporządzanie profili egzekucyjnych dłużników.

Oplaty komornicze z tytułu wykonywania powyższych czynności określa ustawa o zawodzie komornika.

Na żądanie klienta komornik może świadczyć następujące usługi niewchodzące w zakres jego czynności urzędowych:

organizowanie licytacji rzeczy ruchomych i nieruchomości;

doręczanie dokumentów;

udzielanie porad prawnych i sporządzanie dokumentów, pod warunkiem posiadania przez komornika kwalifikacji wymaganych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy o sądach.

świadczenie usługi ustalenia faktu prawnego poza postępowaniem sądowym;

działanie jako rozjemca zgodnie z ustawą o postępowaniu pojednawczym;

prowadzenie postępowania arbitrażowego na podstawie kodeksu postępowania cywilnego;

Komornicy mają prawo do odmowy świadczenia takich usług.

Warunki świadczenia usług przez komornika i procedura wypłacania wynagrodzenia powinny zostać uzgodnione z usługobiorcą na piśmie zanim rozpocznie się świadczenie tych usług. Warunki i wynagrodzenie powinny być zgodne z dobrą praktyką zawodową.

W toku świadczenia usług komornik nie może wykonywać uprawnień, które zostały mu przyznane w przepisach prawa na potrzeby wykonywania jego obowiązków urzędowych, ani uprawnień, które wynikają z pełnienia urzędu komornika.

Informacje o usługach świadczonych przez komorników można znaleźć na [stronie internetowej izby](#).

Państwowy nadzór nad urzędową działalnością komorników sprawuje Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Izba Komorników i Syndyków Masy Upadłości.

Komornik ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone przy wykonywaniu swojej działalności, również wówczas, gdy szkoda została wyrządzona przez pracownika jego kancelarii. Jeżeli roszczenie odszkodowawcze z tytułu szkody poniesionej w wyniku czynności komornika nie może zostać zaspokojone ze środków komornika lub innej osoby odpowiedzialnej za szkodę lub jeżeli roszczenie to nie może zostać w pełni zaspokojone, za wyrządzoną szkodę odpowiedzialność ponosi Izba Komorników. Za szkodę poniesioną w następstwie czynności komornika ostateczną odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa. Zarówno izbie, jak i Skarbowi Państwa, przysługuje roszczenie regresowe (zwrotne) w stosunku do osoby odpowiedzialnej za wyrządzenie szkody; prawo regresu przysługuje również Skarbowi Państwa względem izby.

Syndycy masy upadłości

Syndyk masy upadłości jest wyznaczonym przez sąd urzędnikiem, przeprowadzającym w ramach przysługujących mu uprawnień transakcje i inne czynności związane z masą upadłości i reprezentującym dłużnika przed sądem w sporach dotyczących masy upadłości. Główną powinnością syndyka masy upadłości jest ochrona praw i interesów wszystkich wierzycieli i dłużnika oraz zapewnienie zgodnego z prawem, niezwłocznego i racjonalnego finansowo postępowania upadłościowego. Syndyk masy upadłości wykonuje swoje czynności osobiście. Funkcję syndyka masy upadłości mogą sprawować: osoby fizyczne wyznaczone na syndyków przez Izbę Komorników i Syndyków Masy Upadłości, adwokaci, biegli rewidenci i komornicy. Izba prowadzi wykaz syndyków masy upadłości. Wykaz zawiera dane wszystkich osób uprawnionych do sprawowania funkcji syndyka masy upadłości i jest ogólnie dostępny na stronie izby.

Syndyk wpisany do wykazu jest zobowiązany zadbać o to, by dane te były prawidłowe.

Do głównych obowiązków syndyka masy upadłości należy:

ustalenie wierzitelności, zarządzanie masą upadłości oraz uporządkowanie i zorganizowanie sprzedaży majątku, a także zaspokojenie roszczeń wierzycieli z majątku dłużnika;

ustalenie przyczyn oraz daty powstania niewypłacalności dłużnika;

w razie konieczności zawarcie układu dotyczącego kontynuacji działalności gospodarczej dłużnika;

w razie konieczności przeprowadzenie likwidacji majątku dłużnika, o ile dłużnik jest osobą prawną;

informowanie wierzycieli i dłużnika w przypadkach przewidzianych ustawą;

sporządzanie sprawozdań z działalności i przekazywanie informacji o postępowaniu upadłościowym sądowi, urzędnikowi sprawującemu nadzór nad postępowaniem i komisji likwidacyjnej.

Nadzór administracyjny nad działalnością syndyków masy upadłości sprawuje Ministerstwo Sprawiedliwości w oparciu o otrzymane skargi lub inne dotyczące syndyków informacje uzasadniające podejrzenie, że syndyk mógł nie dopełnić swoich obowiązków. Nadzorując działalność syndyków, Ministerstwo Sprawiedliwości może weryfikować prawidłowość i legalność czynności zawodowych podejmowanych przez syndyka. Minister Sprawiedliwości może podejmować czynności dyscyplinarne wobec syndyka, który nie dopełnia obowiązków wynikających z przepisów określających czynności zawodowe syndyka masy upadłości. Minister Sprawiedliwości nie może podejmować czynności dyscyplinarnych wobec adwokatów działających w charakterze syndyka masy upadłości. Minister ma jednak prawo do wszczęcia postępowania przed sądem koleżeńskim Izby Adwokackiej.

Oprócz nadzoru administracyjnego, działalność syndyków masy upadłości podlega również nadzorowi komisji likwidacyjnej, walnego zgromadzenia wierzycieli, sądu i Izby Komorników i Syndyków Masy Upadłości w ramach ich zakresu kompetencji.

Powiązane strony

[Ministerstwo Sprawiedliwości](#)

[Estońskie Stowarzyszenie Prawników – organizacja non-profit](#)

Biuro Usług Prawnych – fundacja

Estońska Izba Adwokacka

Prokuratura

Izba Notarialna

Izba Komorników i Syndyków Masy Upadłości

Ostatnia aktualizacja: 20/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.